

Bart en Boris

CONTROLE OP KUNSTGRAS

'WIJ HADDEN TOCH EEN PAARS VELD BESTELD?'

'Laat deskundige op cruciale punten in de realisatiefase controles uitoefenen'

Derde aflevering 'Help, ik heb een kunstgrasveld'

In de derde aflevering van de rubriek 'Help ik heb een kunstgrasveld' richt de redactie de aandacht op de controle van kunstgrasvelden en dan met name op de vraag of opdrachtgevers ook daadwerkelijk altijd krijgen wat ze besteld hebben. Hoe hou je dit in de gaten en wat te doen als een aannemer sjoemelt met bijvoorbeeld de vezeldichtheid?

Auteur: Wijnand Meijboom

Seth van der Wielen van adviesbureau Kybys zegt dat hij wel een boek zou kunnen schrijven over deze materie. 'Het is heel belangrijk om er goed op toe te zien ook dat hetgeen geleverd wordt ook is wat er is beloofd.' Als er een

afwijking wordt geconstateerd, proberen veel aannemers er volgens hem onderuit te komen door erop te wijzen dat het geplaatste veld wel aan de geldende normen voldoet. Van der Wielen: 'Maar zo werkt het natuurlijk niet. Als je

een nieuwe auto bestelt en je betaalt een meerprijs voor verschillende opties, dan moeten die er gewoon op zitten. Dan zeg je als particulier ook niet 'de auto voldoet aan alle normen, dus het is prima.'

Seth van der Wielen

Ed Korstanje

'Help, ik heb een kunstgrasveld'

Vakblad Fieldmanager is dit jaar begonnen met de rubriek 'Help, ik heb een kunstgrasveld'. In deze rubriek worden problemen behandeld die zich voordoen bij de aanleg, oplevering en het gebruik van een kunstgrasveld. In de eerste aflevering richtten wij de blik op avivage-olie. De tweede kwam het opbollen van velden na hevige regenval aan bod en nu gaat het over de vraag of wel geleverd wordt wat besteld is en hoe je dat kunt controleren.

De titel van de rubriek verwijst trouwens naar de naam van het congres dat vakblad Fieldmanager in het verleden jaarlijks organiseerde, zoals trouwe lezers zich ongetwijfeld zullen herinneren.

'Op sommige velden wil je na een paar jaar vaak niet dood gevonden worden, zoals wij in Brabant zouden zeggen'

Overtreding

Een aannemer die een veld levert dat niet voldoet aan de in het bestek gestelde eis van bijvoorbeeld de vezelbezetting is gewoon in overtreding. Van der Wielen: 'Adviesbureaus met verstand van zaken controleren daar dus op, en op tal van andere kwalitatieve aspecten.' In de praktijk betekent dit dat een Kybys-medewerker een stuk van de geleverde mat afsnijdt en het aantal kunstgrassprietjes per vierkante meter telt. 'Het is ook niet voor niets dat er in bestekken zogenaamde 'stop- en bijwoonpunten' staan omschreven, zodat je als adviseur de tijd hebt om te controleren of bijvoorbeeld geleverde producten voldoen aan de besteisen.' Van der Wielen kan 'schrijnende gevallen' noemen waarbij dat niet goed is gegaan. 'Jaren geleden in Nunspeet hebben we bijvoorbeeld een situatie gehad waarbij er een mat geleverd werd die niet voldeed aan wat vooraf was beloofd. Omdat de betreffende aannemer geen melding had gemaakt van het feit dat de mat was geleverd, kwam onze betreffende toezichthouder pas op het werk toen de mat reeds deels was uitgerold. Op dat moment heb je natuurlijk wel wat te bespreken en op te lossen met elkaar.'

Hij adviseert opdrachtgevers om altijd een deskundige in huis te halen die weet wat kwalitatief van belang is en wat niet om te voorkomen dat 'onzin-eisen' in het bestek terechtkomen. Bovendien moet deze deskundige op cruciale punten in de realisatiefase controles uitvoeren op de kwaliteit van het werk. Zo kunnen teleurstellingen en een hoop gedoe voorkomen worden.

Ook hierna blijven regelmatige controles van belang, zegt Ed Korstanje van J&E Sports. 'Een opdrachtgever krijgt in principe wat hij bestelt. Keuringsinstanties als Kiwa, Sportslab en Intron houden vanaf dag een in de gaten of dit goed gaat. De performance is een ander verhaal. Er zit weliswaar jaren garantie op de velden, maar op sommige velden wil je na een paar jaar vaak niet dood gevonden worden, zoals wij in Brabant zouden zeggen.' Hij pleit daarom voor meer en snellere controles na de oplevering. 'Aannemers zijn klaar en zeggen dan 'dag en tot ziens'. Bovendien hebben veel gemeentes die zelf het onderhoud doen, onvoldoende kennis in huis om het goed te doen. Het gaat echter wel om gemeenschapsgeld en het veiligheidsaspect is natuurlijk belangrijk.'

'Uitstekend geregeld'

Volgens Henk Mink van keuringsinstituut Kiwa Isa Sport is in Nederland de realisatie van een kunstgrasmat 'uitstekend geregeld'. Problemen komen tegenwoordig dan ook zelden voor, volgens hem. 'Opdrachtgevers weten dat ze een keuze moeten maken uit de sportvloerenlijst en voor keuringsinstellingen is ook duidelijk hoe en wat ze moeten keuren.' Tijdens de realisatie wordt elke laag gecontroleerd en het gebruikte materiaal getoetst in het laboratorium. Als iets niet klopt, dan wordt het veld niet goedgekeurd en kunnen er geen wedstrijden en toernooien op gespeeld worden onder auspiciën van een sportbond.

In theorie zou het echter kunnen voorkomen dat de voorschriften van de bonden conflicteren met de eisen die in het bestek staan. 'Uit verleden kan ik mij herinneren dat er een keer een bepaald gewicht van een veld werd verlangd, terwijl de aannemer daar niet aan kon voldoen. Ook als je bijvoorbeeld zou eisen dat een voetbalveld paars is, kan dat niet. Als Kiwa Isa Sport wijzen wij er dan ook op om geen onrealistische eisen te stellen in het bestek.'

Henk Mink

Vaak zijn gemeenten opdrachtgever voor de aanleg van een nieuw kunstgrasveld. De gemeente Amsterdam werkt met een zogenoemd 'moederbestek kunstgrasvelden' dat regelmatig wordt geactualiseerd. Een bestek dat meer geënt is op duurzaamheidseisen is in voorbereiding. Gerrit de Koe, senior adviseur Cultuurtechniek en Sport bij Ingenieursbureau Amsterdam, benadrukt dat een bestek heel duidelijk moet zijn. 'Hier mag als het ware geen kunstgrasspriet tussen te krijgen zijn.' In de prak-

Gerrit de Koe

Instabiele ondergrond

Desgevraagd somt hij een aantal voorbeelden op van projecten die niet helemaal naar wens zijn verlopen. Zoals het te diep ontgraven van het cunet waardoor de veenondergrond opdrukte en er een instabiele ondergrond ontstond, een kunstgrasmat met te weinig poolinzetgewicht en poolhoogte of een die na keuring niet en daarna ook niet aan de aanlegseisen voldeed. De Koe: 'Veel gedoe en verstoorde verhoudingen en na gebruiksperiode een ver-

'Lang niet alle bestekken zijn voldoende eenduidig'

tijk is dit volgens hem niet altijd het geval. 'Lang niet alle bestekken zijn voldoende eenduidig, juist, en/of volledig 'mono interpreteerbaar'. Maar geregeld lezen de inschrijvers het bestek ook niet compleet. Soms is het een beetje van beide. Door vragen te stellen helpen de inschrijvers soms ook het bestek wat scherper te krijgen.'

In zijn ogen is professionele begeleiding vanuit de opdrachtgever belangrijk. Samenwerking tussen opdrachtgever en aannemer op basis van goede verhoudingen en wederzijds vertrouwen helpen hierbij. Volgens De Koe gebeurt het nog te vaak dat er wordt aanbesteed 'op het scherpst van de snede' en dat werkt vaak contraproductief is zijn ervaring.

vraagd afgeschreven mat.' Volgens hem zijn er ook te veel uitvoeringen in de zomerperiode waardoor enorm veel druk op aannemers rust en slechtere kwaliteit geleverd kan worden, maar ook vertraging kan ontstaan in bijvoorbeeld de plaatsing van verlichtingsarmaturen. Ook wordt de opdracht weleens bijgesteld tijdens de uitvoering en dat leidt per definitie tot meerkosten voor de opdrachtgever.

Voor opdrachtgevers die niet tussentijds of achteraf voor verrassingen willen komen te staan, heeft De Koe nog wel wat adviezen. Zoals op tijd starten met de voorbereiding en voldoende geld reserveren in de begroting en meerjarenplanning. Dit geldt ook voor de civiele

'Soms is een contra-advies ook zo slecht nog niet'

kosten in de directe omgeving. Het is volgens hem aan te raden een extern adviesbureau in te huren, als de kennis niet in huis is. De Koe: 'Soms is een contra-advies (4-ogenprincipe) ook zo slecht nog niet. Trek gezamenlijk op.'

Ook is het slim als opdrachtgever om je te verdiepen in het product en realistisch te blijven. 'Het is geen broodje kaas of zo. Voor mijzelf is een technische specificatie uitvraag, omdat ik weet wat ik wil, nog steeds de juiste.'

